

Preferencje partyjne Polaków w lutym 2004 r.

Warszawa, luty 2004 roku

- Gotowość wzięcia udziału w wyborach do Sejmu, gdyby odbywały się one w pierwszej połowie lutego zdecydowanie zadeklarowało 31% badanych. Raczej do urn zamierzałoby iść 29% osób. Do głosowania nie wybierało się raczej 13% pytanych, a na pewno nie – 22%. Na podstawie uzyskanych wyników i naszych dotychczasowych doświadczeń w badaniach przedwyborczych możemy stwierdzić, że **do urn wyborczych poszłoby około jednej trzeciej uprawnionych, jest też prawdopodobne, że frekwencja mogłaby nie osiągnąć jednej trzeciej.** W porównaniu z poprzednim badaniem odnotowaliśmy spadek mobilizacji wyborców.
- Gdyby wybory odbywały się teraz, to 24% głosów uzyskałaby PO. Niewiele mniej osób (23%) wskazywało na Samoobronę. Po 12% osób wymieniało SLD i LPR. Głosowanie na PiS deklarowało 10% badanych, a na PSL – 5%.
- W porównaniu z poprzednim badaniem najbardziej wzrosło poparcie dla Samoobrony (o 7 pkt proc.), która uzyskała najwyższy w historii naszych badań wynik. O tyle samo, o ile wzrosło poparcie dla Samoobrony, spadło poparcie dla SLD, którego rezultat jest z kolei najniższy spośród dotychczas odnotowywanych.
- Dokonując przeliczenia wyników poparcia na mandaty, PO mogłaby liczyć na 135 miejsc w nowym Sejmie, Samoobrona – na 122, SLD – 67, LPR – 66, PiS – 49, a PSL – 19. Symulacji dokonano przy założeniu, że dwa mandaty przypadłyby przedstawicielom niemieckiej mniejszości narodowej.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła: TNS OBOP.

Najnowsze wyniki dotyczące preferencji partyjnych TNS OBOP uzyskał w badaniu realizowanym w pierwszej połowie lutego¹.

W opracowaniu prezentujemy deklaracje badanych dotyczące zamiaru wzięcia udziału w wyborach – gdyby miały się one odbywać na początku tego miesiąca – oraz szacujemy wielkość frekwencji, jakiej należałoby się spodziewać, w przypadku faktycznego głosowania w tym terminie. Najnowsze wyniki poparcia dla partii politycznych zestawiamy z wynikami z ostatnich jedenastu pomiarów oraz dzielimy na miejsca w nowym Sejmie, jaki powstałby, gdyby wyniki sondażu były wynikami rzeczywistego głosowania.

GOTOWOŚĆ GŁOSOWANIA

Wśród ogółu pełnoletnich Polaków pytanych przez nas o gotowość uczestniczenia w wyborach do Sejmu, swoją obecność przy urnach wyborczych zdecydowanie potwierdziło 31% badanych, a „raczej” – 29%. Brać udziału w wyborach raczej by nie zamierzało 13% pytanych, a na pewno nie – 22%. Osoby niezdecydowane czy głosować stanowiły 5% populacji.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIAŁBY(Ę) PAN(I) W NICH UDZIAŁ														
(Dane w proc.)	Late pol 23.IX.'01	PKW 23.IX.'01	14-16. VI.'03	5-7. VII.'03	9-11. VIII.'03	23-25. VIII.'03	6-8. IX.'03	4-6. X.'03	11-13. X.'03	25-27. X.'03	8-10. XI.'03	6-8. XII.'03	10-12. I.'04	5-8. II.'04
Zdecydowanie tak	46,4	46,29	39	35	38	37	37	36	34	36	36	34	38	31
Raczej tak			26	29	23	24	28	25	25	25	24	25	23	29
Raczej nie			10	10	11	10	11	12	10	10	11	14	12	13
Zdecydowanie nie			18	21	21	23	19	23	24	23	24	23	22	22
Trudno powiedzieć			7	5	7	6	5	4	7	6	5	4	5	5

Late poll – badanie zrealizowane przez TNS OBOP w dniu wyborów.

Choć po automatycznym zsumowaniu odpowiedzi pozytywnych na pytanie o udział w wyborach mogłoby wynikać, że w poziomie mobilizacji wyborców niewiele się zmieniło, to jednak weryfikacja tego wyniku o tylko kategorię odpowiedzi o

¹ Sondaż TNS OBOP zrealizowany w dniach 5-8 lutego 2004 r. na reprezentatywnej, losowej 946-osobowej ogólnopolskiej próbie osób od 18 roku życia. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-3%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

charakterze zdecydowanym, zupełnie zmienia obraz sytuacji. W porównaniu ze styczniem znacznie spadł – do nienotowanego od dawna poziomu – odsetek osób z całą pewnością potwierdzających obecność przy urnach wyborczych. Jak wynika z naszych dotychczasowych doświadczeń, rzeczywista frekwencja wyborcza oscyluje wokół odpowiedzi „zdecydowanie tak” deklarowanej w badaniach przedwyborczych – bywała czasem nieco niższa, a czasem nieco wyższa. Gdyby wybory odbywały się teraz, w pierwszej połowie lutego, to do urn wyborczych poszłoby około jednej trzeciej uprawnionych, jest też prawdopodobne, że frekwencja mogłaby nie osiągnąć jednej trzeciej. Trzeba jednak pamiętać, że na to, ilu wyborców pojawi się w lokalach wyborczych, wpływa intensywność, prowadzonej przed rzeczywistymi wyborami, kampanii wyborczej.

PREFERENCJE PARTYJNE

Gdyby wybory odbywały się teraz, to najwięcej głosów uzyskałaby Platforma Obywatelska – zamiar głosowania nań zadeklarowało 24% osób deklarujących gotowość głosowania (niezależnie od stopnia pewności uczestniczenia w nich) i mających sprecyzowane preferencje. Niewiele mniejsze poparcie niż PO ma jednak Samoobrona, poparcie dla której zgłosiło 23% osób. O ile – w porównaniu z sytuacją z poprzedniego miesiąca – poparcie dla PO niewiele się zmieniło (różnica dwóch punktów procentowych mieści się w granicach błędu statystycznego), to w przypadku Samoobrony odnotowaliśmy wyraźny (aż siedmiopunktowy) wzrost. Obecny wynik Samoobrony jest najwyższy w naszej historii.

O tyle samo, o ile wzrosło poparcie dla Samoobrony spadło poparcie dla SLD, wynik którego wynosi obecnie 12% czyli dokładnie tyle co wynik LPR. Rezultat uzyskany obecnie przez SLD jest najniższym spośród dotychczas przez nas odnotowanych.

Zamiar głosowania na PiS zadeklarowało 10% badanych. Na granicy progu znalazł się PSL, poparcie dla którego wyniosło dwukrotnie mniej niż dla PiS.

Wśród pozostałych ugrupowań, o które pytaliśmy najbliżej osiągnięcia pięcioprocentowego progu wyborczego znalazła się UW (4%). Na UP wskazywało 3% respondentów.

**KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA
POPARŁ(A)BY PAN(I) W WYBORACH DO SEJMU**

	Late poll	23.IX.'01 PKW	14-16. VI.'03	5-7. VII.'03	9-11. VIII.'03	23-25. VIII.'03	6-8. IX.'03	4-6. X.'03	11-13. X.'03	25-27. X.'03	8-10. XI.'03	6-8. XII.'03	10-12. I.'04	5-8. II.'04
Platforma Obywatelska Rzeczy- pospolitej Polskiej (D. Tusk)	12,25	12,68	15	12	15	16	15	16	15	20	21	20	26	24
Samobrona Rzeczypospolitej Polskiej (A. Lepper)	10,28	10,20	14	18	9	10	10	7	12	13	13	16	16	23
Sojusz Lewicy Demokratycznej – SLD (L. Miller)	-	-	27	21	23	25	24	26	20	18	20	16	19	12
Liga Polskich Rodzin (R. Giertych)	7,51	7,87	8	8	13	12	9	11	10	11	11	9	10	12
„Prawo i Sprawiedliwość” (J. Kaczyński)	8,94	9,50	12	14	14	11	13	13	15	12	11	13	10	10
Polskie Stronnictwo Ludowe – PSL (J. Kalinowski)	9,35	8,98	8	11	9	9	12	8	8	7	9	8	7	5
Unia Wolności – UW (W. Frasyniuk)	3,19	3,10	3	3	6	4	3	5	5	3	3	3	3	4
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (T. Mamiński)	-	-	2	4	3	4	3	2	2	2	4	4	2	3
Unia Pracy – UP (M. Pol)	-	-	5	4	3	4	4	3	4	6	3	2	2	2
Unia Polityki Realnej – UPR (S. Wojtera)	-	-	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
Partia Ludowo-Demokratyczna (R. Jagieliński)	-	-	1	0	1	1	2	1	1	2	0	1	1	1
Ruch Katolicko-Narodowy (A. Macierewicz)	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0	0	0	1	1
Demokratyczna Partia Lewicy (A. Ciach)	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	0	0	0	1
Konfederacja Polski Niepodległej – Obóz Patriotyczny (P. Sytek)	0,01	-	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Centrolewica Rzeczypospolitej Polskiej (T. Kraśko)	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Polska Partia Socjalistyczna - PPS (Z. Puchajda)	0,11	0,10	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Stronnictwo Demokratyczne – SD (A. Arendarski)	-	-	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Zjednoczenie Chrześcijańsko- Narodowe – ZChN (J. Kropiwnicki)	-	-	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
Ruch Społeczny (K. Piesiewicz)	-	-	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
Stronnictwo Konserwatywno Ludo- we – Ruch Nowej Polski (A. Balazs)	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polska Unia Gospodarcza (W. Komowski)	0,06	0,06	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0
Polska Wspólnota Narodowa (B. Tejkowski)	0,12	0,02	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Inne partie	0,96	0,85	0	0	1	1	2	2	2	2	0	3	1	1
Koalicja Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy”	41,51	41,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy	5,71	5,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Na kartach umieszczono nazwy partii i koalicji wg kolejności alfabetycznej. Przy ich nazwach, w nawiasach podano nazwiska liderów. Prezentowane w tabeli wyniki preferencji odnoszą się do wszystkich uprawnionych do głosowania osób, które zadeklarowały („zdecydowanie” lub „raczej”) gotowość wzięcia udziału w wyborach i które wiedziały, na jakie z wyszczególnionych na liście – lub inną niż wymienione partie zagłosować. Wynik 0% poparcia dla partii oznacza, że elektorat tego ugrupowania może stanowić mniej niż 1% lub może kształtować się na poziomie 1% (po uwzględnieniu wyniku uzyskanego po przecinku i błędzie statystycznym).
Late poll – badanie zrealizowane przez TNS OBOP w dniu wyborów.

NIEZDECYDOWANI

Prezentując wyniki poparcia dla partii politycznych nie uwzględniamy w podstawie procentowania osób, które pytane o preferencje odpowiadają „trudno powiedzieć”. Tymczasem podejmowane przez nich w ostatniej chwili decyzje – gdy stanowią liczną grupę – mogą mieć wpływ na ostateczne wyniki głosowania. W realizowanym przez nas badaniu osoby niezdecydowane kogo poprzeć stanowiły

20%. Odsetek ten nie odbiega zasadniczo od wyników uzyskiwanych w ostatnich badaniach.

MANDATY

Na podstawie uzyskanych wyników dokonaliśmy podziału mandatów, jakie uzyskałyby poszczególne partie. Trzy na dziesięć miejsc w takim Sejmie uzyskałaby Platforma Obywatelska, a ponad jedna czwarta mandatów przypadłaby Samoobronie. Symulacji dokonano przy założeniu, że dwa mandaty przypadłyby przedstawicielom niemieckiej mniejszości narodowej.

SYMULACJA PODZIAŁU MANDATÓW W NOWYM SEJMIE NA PODSTAWIE WYNIKÓW SONDAŻU ZREALIZOWANEGO PRZEZ TNS OBOP W DN. 5-8 LUTEGO 2004 R.		
	Liczba mandatów	Odsetek mandatów
PO	135	29,35%
Samoobrona	122	26,52%
SLD	67	14,57%
LPR	66	14,35%
PiS	49	10,65%
PSL	19	4,13%
Przedstawiciele niemieckiej mniejszości narodowej*)	2	0,43%

*) Podziału głosów dokonano przy założeniu, że przedstawiciele niemieckiej mniejszości narodowej uzyskają dwa mandaty. Różnica w liczbie mandatów przyznanych ugrupowaniom, które uzyskały tyle samo procent poparcia w badaniu, wynika z uwzględnienia rezultatu z miejscem po przecinku

GOTOWOŚĆ UCZESTNICZENIA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH(a)

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	jeszcze nie wiem	
OGÓŁEM		31	29	13	22	5	946
PŁEĆ	mężczyźni	35	30	11	21	3	452
	kobiety	27	29	14	24	6	495
WIEK	18-24 lata	28	37	13	20	2	157
	25-34 lata	27	32	13	24	4	177
	35-44 lata	28	32	12	23	5	149
	45-54 lata	35	21	13	24	7	171
	55-64 lata	37	24	11	22	6	124
	65 i więcej lat	32	30	13	21	4	168
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	22	37	13	22	5	268
	zasadnicze zawodowe	27	30	11	26	6	263
	średnie i pomaturalne	38	24	13	22	4	317
	wyższe i licencjat	43	24	13	16	3	98
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	31	33	11	20	5	349
	miasta do 20 tys.	35	36	7	17	6	114
	miasta 20-100 tys.	25	29	16	25	4	187
	miasta 100-500 tys.	31	23	16	26	4	177
	miasta pow. 500 tys.	37	24	11	26	3	119
GRUPA SPOŁECZNO - ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	47	23	15	10	6	54
	prywatni przedsiębiorcy	53	14	20	14		31
	pracownicy administracji i usług	32	20	14	24	10	82
	robotnicy	27	24	12	31	6	120
	rolnicy	31	35	16	14	3	41
	gospodynie domowe	22	29	14	30	5	39
	emeryci	32	29	12	22	5	198
	renciści	31	33	10	23	2	100
	uczniowie i studenci	27	48	12	11	2	101
	bezrobotni	27	29	12	28	4	181
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularnie praktykujący	33	29	11	21	6	544
	nieregularnie praktykujący	27	31	17	21	4	294
	niepraktykujący	30	27	8	34	1	107
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	42	24	14	16	3	102
	średnia	32	31	13	20	5	559
	zła	23	29	12	30	5	280
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	15	27	15	38	6	176
	raczej się nie interesują	23	33	13	24	7	313
	raczej się interesują	40	30	11	17	2	388

	bardzo zainteresowani	57	19	12	6	5	70
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	37	29	8	25	1	118
	centrolewicowe	48	33	8	6	5	85
	centroprawicowe	42	32	10	14	2	113
	prawicowe	40	26	10	19	5	192
	trudno powiedzieć	19	30	16	29	6	437
OCENA KIERUNKU ZMIAN W KRAJU	dobry	49	30	14	5	3	96
	zły	27	30	13	25	5	786
	trudno powiedzieć	43	21	12	18	6	60

a Dane TNS OBOP; Sondaż realizowany w dn. 5-8 lutego 2004 r.

PREFERENCJE PARTYJNE (WYBORY DO SEJMU)

- wyniki wśród osób mających sprecyzowane preferencje, które zadeklarowały gotowość głosowania i miały sprecyzowane preferencje -

1.Centrolewica; 2.Demokratyczna Partia Lewicy; 3.KPN-OP; 4.KPEiR; 5.LPR; 6.PL D; 7.PO; 8.PPS; 9.PUG; 10.PWN; 11.PSL; 12.PiS; 13.Ruch Katolicko-Narodowy; 14.RS; 15.Samoobrona; 16.SLD; 17.SD; 18.SKL-RNP; 19.UPR; 20.UP; 21.UW; 22.ZChN; 96.inne(a,b)

		DANE W PROC.																								LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	7	8	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	96				
OGÓŁEM		0	1	0	3	12	1	24	0	5	10	1	0	23	12	0	0	1	2	4	0	1	446			
PŁEĆ	mężczyźni		1		4	7	1	26	0	5	10	0	0	25	11			2	3	4		0	246			
	kobiety	1		1	2	18	0	21		6	9	1		19	13	0	0	0	2	5	0	2	199			
WIEK	18-24 lata		1			16		30		3	12			16	11			3	4	4			85			
	25-34 lata		2			10		23		11	4	1		24	9	1		2	4	8		1	80			
	35-44 lata				1	12		29		9	7			29	4					7		2	64			
	45-54 lata			2	2	10	3	21		2	12			28	16			1		1		2	70			
	55-64 lata				7	5		25		6	13		1	19	18				1	4			61			
	65 i więcej lat	1			9	16	1	15	1	3	11	2		20	15		0		4	2	0		85			
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe				6	20	1	14		5	7	0		33	8		0	2	1	2	0	123				
	zasadnicze zawodowe		2		1	10	1	19		5	9	1	1	34	11	1			6				114			
	średnie i pomaturalne	1	1	1	3	9		32	1	8	8	1		11	15			0	2	7		1	155			
	wyższe i licencjat					4	1	31			25			5	15			3	1	11		4	53			
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś				1	13	1	12		11	6	1		44	7	0	0		1	1		1	178			
	miasta do 20 tys.				8	13		31		3	12	2		12	14			1		4			54			
	miasta 20-100 tys.		2	2	1	4	2	29		1	12		1	12	17			3	4	7	0	3	80			
	miasta 100-500 tys.	1	1		5	12		25	1	3	11			8	20			3	5	4			72			
	miasta pow. 500 tys.				6	15		41		1	15	1			8				4	9			62			
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści					3		34		14	25			9					9		7	30				
	prywatni przedsiębiorcy							60		8	24			5				3				13				
	pracownicy administracji i usług				3	10		23		8	14			13	20			2		8			30			
	robotnicy					10		27		8	10			28	7			2	2	7			50			
	rolnicy					10		9		15	3			58	5								24			
	gospodynie domowe					6		28			6			28	18				14				11			

	emeryci				8	14	2	18	1	5	9	2		18	16			1	3	3				101
	renciści				11	8		21		5	10		1	24	13		1		1	3	1			45
	uczniowie i studenci		1			17		32		4	10			8	13			4	4	6				61
	bezrobotni	1	2	2		15		17		1	3	1		39	10	1			3	2		2		81
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularnie praktykujący	0	1	1	3	17	1	19	0	7	10	1	0	26	7	0	0	1	1	2	0	1		268
	nieregularnie praktykujący		1		3	4		31		4	13			20	18				3	4				126
	niepraktykujący				4	6		28		1	2			14	21			2	6	16		1		51
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	2				11		23		10	5			12	17	1		2	9	7		2		57
	średnia		0		3	11	0	26		6	13	1	0	21	12		0	1	2	4	0			266
	zła		2	1	5	13	1	19	1	3	6	1		32	10			1	1	2		2		118
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują				10	16	2	10		4	15	3	1	30	6				4					44
	raczej się nie interesują		2		2	13	1	20		7	8			29	8		0	1	4	5		1		138
	raczej się interesują				2	12	0	30		6	10	1		20	13	0		2		3	0	1		214
	bardzo zainteresowani	2		3	7	3		16	2	1	12	1		9	25				8	9				50
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	2	3		3	4		8		4	2			15	58				2					65
	centrolewicowe				1	4		21		12	5			20	15				5	14		4		56
	centroprawicowe		1		1	11		50			17			10	1				9		1			71
	prawicowe			1	3	16	1	31	1	3	16	1		21	1		0	2		1	0			123
	trudno powiedzieć				6	16	1	11		9	6	1	0	36	4	1		2	5	2		1		132
OCENA KIERUNKU ZMIAN W KRAJU	dobry		1			10	1	29		4	11			8	22	1	1	1	5	7				58
	zły	0	1	0	4	13	1	22	0	6	10	1	0	25	10			1	2	4	0	1		353
	trudno powiedzieć				4	6		26		7	8			19	22			5				3		31

a Braki wyszczególnionych w opisie tytułu tabeli kolumn oraz puste komórki w tabeli danych oznaczają, że w badanej zbiorowości dana kategoria nie została wskazana przez żadną z osób.

Zera występują w sytuacji, gdy kategoria została wskazana - w badanej zbiorowości - przez liczbę osób stanowiącą mniej niż 1%.

b Dane TNS OBOP; Sondaż realizowany w dn. 5-8 lutego 2004 r.